

KOLMAINUPÜHA B AASTAL

(Esimene lugemine 5Mo4 ,32-34.39-40)

Lugemine viiendast Moosese raamatust:

Neil päevil ütles Mooses rahvale: “Küsi möödunud aegadelt, mis on olnud enne sind, alates päevast, mil Jumal lõi inimese maa peale, ja uuri järele taeva äärest ääreni, kas on kunagi sündinud midagi nii suurt või kuulnud sellesarnast. Kas on ükski rahvas kuulnud Jumala kõuehäält rääkivat tule keskelt, nõnda nagu sina oled kuulnud, ja siiski jäänud elama. Või on mõni jumal tahtnud tulla valima endale üht rahvast teiste keskelt proovilepanemiste ja tunnustähtedega, imetegude ja sõjaga, vägeva käe ja ülestõstetud käsivarrega, suure hirmu äratamisega, nagu sinu Jumal tegi sinuga Egiptuses su silmade ees?

Tea siis tänasel päeval ja talleta oma südames, et Issand, sinu Jumal, on taevas üleval ja all maa peal ning teist ei ole. Tema seadusi ja käske, mille ma sulle annan, pead sina pidama, et sinul ja su lastel pärast sind oleks hea põli ning et sa kaua elaksid sellel maal, mille Issand, sinu Jumal, sulle annab. See on Issanda Sõna.

(Vastulaul Ps33 , 4-5 6.9 18-19 20.22 R:12)

R: Õnnis on rahvas, kelle Jumal on ära valinud.

Issanda sõna on õige,
tema tegudele võib loota.
Tema armastab õigust ja õiglust,
Issanda heldus täidab maa.

R:

Issanda sõnaga on loodud taevad,
tema suu vaimuga kõik taevaväed.
Sest tema ütles ja nõnda see sündis,
tema käskis ja kõik sai loodud.

R:

Vaata, Issanda silm on kõigi nende üle,
kes teda kardavad ja ootavad tema heldust,
et ta vabastaks nende hinge surma küüsisist
ja hoiaks nad elus näljaajal.

R:

Meie hing loodab Issanda peale,
tema on meie kilp ja abimees.

Olgu sinu halastus, Issand, meie üle,
sest me ootame sind pikisilmi.

R:

(Teine lugemine Ro8 ,14-17)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast roomlastele:

Vennad, kõik, keda Jumala Vaim juhib, on Jumala lapsed, sest te pole saanud vaimu, mis teid orjaks teeb, nii et te peaksite kartma, vaid te olete saanud Vaimu, mis teeb teid Jumala lasteks ja kelles me hüüame: Abba, Isa! Seesama Vaim tunnistab ühes meie vaimuga, et me oleme Jumala lapsed. Ja kui lapsed, siis ka ka pärijad – Jumala pärijad ja Kristuse kaaspärijad, et kui me ühes temaga kannatame, siis austatakse meid ühes temaga.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Ilm1 ,8)

Halleluuja. Au olgu Isale ja Pojale ja Pühale Vaimule –
Jumalale, kes oli, on, ja kes tuleb oma kirkuses. Halleluuja.

(Evangeelium Mt28 ,16-20)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Sel ajal läksid üksteist jüngrit Galileamaale, sellele mäele, kuhu Jeesus neil oli käskinud minna. Ja kui nad seal Jeesust nägid, kummardasid nad teda. Aga mõned neist kahtlesid. Siis astus Jeesus nende juurde ja ütles: “Minule on antud kogu võim taevas ja maa peal. Minge ja tehke jüngreiks kõik rahvad ning ristige nad Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimel. Õpetage neid pidama kõike, mida mina teil olen käskinud pidada. Ja vaata, mina olen teie juures kuni maailma-ajastu lõpuni.”

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kummast otsast on õige kala sööma hakata, kas pea poolt või saba poolt? Ah et see on ükskõik? Teate, ärge olge nii kindlad, sest te olete võibolla juba kohanud, ja saate ka tulevikus kohtama inimesi, kes teavad täpselt, missugusest otsast on õige kala süüa, kuidas õigesti ja kuidas valesti uskuda, istuda, seista või kummardada.

Eri rahvastel ja usulahkudel on kombeks teha nii mõndagi täiesti erinevalt, kuid ühe rahva, ühe religiooni pelgalt välised kombes ei saa olla sisuliselt õiged või valed ainult sellepärast, et nii ollakse harjunud. Kombes on küll omamoodi keel, mille kaudu väljendatakse austust teiste inimeste vastu, kuid pattude eest pelgalt kombe taha varjumine ei kaitse.

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Alguses oli sõna ja sõna oli Jumala juures. Seda küll, aga kas see sõna oli öeldud või kirjutatud? Mis ütleb rohkem, kas kuulnud kõne või nähtud pilt? Kas pole see suur erinevus, kui me oleme Pariisi linna kohta palju kuulnud ja lugenud, või siis seal ära käinud ja kõike oma silmaga näinud? Tundub, et nägemine on tähtsam kui kuulmine, kuid midagi on jälle sõnadega palju lihtsam seletada kui piltide kaudu. Näiteks kurtummadega võib viipekeelt oskamata olla palju raskem suhelda kui pimedatega, kes sind ei küll näe, kuid saavad aru tavalisest kõnekeelest.

Sõna ja pildi vahekorraga on kimpus ka religioonid, eriti mis puudutab jumalate, või veel rohkem, ainujumala kujutamist. Nähtamatut Jumalat ei tohtinud kujutada ei plastiliselt ega graafiliselt – ja seda ajastutel, kui suurem osa inimestest olid kirjaoskamatud!

Loodusnähtuste ja võimsate loomade kujutamine jumalate võrdpiltidena rõhutas küll nende väge, kuid samas ka meelevaldsust ja halastamatust. Kuni teatud piirini inimkonna arengus piisas ilmselt sellest, kui suguharude ja hiljem riikide juhtimine toimus hirmuvalitsuse reeglite järgi. Kuid millalgi hakkas inimene kahtlema, kas Jumal saab olla nii halastamatu. On ju isegi inimene läbi näinud vägivalda ja meelevaldsuse pahupoole, ning mõistnud, et need sobivad pigem elututele loodusjõududele ja kiskjatele loomadele kui loova mõistusega inimesele – Loojast Jumalast rääkimata. Igal juhul pidi millalgi selgeks saama, et Jumal on pigem inimese kui loodusjõudude, loomade või lindude sarnane.

Vanas Testamendis ilmub Jumal Aabrahamile kolme teekäija, kolme inimnäolise inglina, keda Aabraham kõnetab Issandana ka otseselt mitmuse vormis: Adonai, Issandad. Mida aeg edasi, seda selgemalt muutus aga israeliitide Jumal nähtamatuks, abstraktseks ainujumalaks. Ka maised

valitsejad kasutasid endast rääkides küll mitmuse vormi, kuid rõhutasid sellega oma jumalasarvast või jumalast antud ainuvalitsemist.

Kuigi Moosese seaduses esineb keeld Jumalat kujutada, ei ole selle käsu täitmine sisuliselt võimalik. Sest millist põhimõttelist erinevust võiksime leida kivisse raiutud või metalli valatud plastika ja kirjutatud sõna vahel, mis nii või teisiti Jumalat tähistab? Kas ei juhata häälepaeltest helilaineteks muudetud õhuvool või kirjpilt Jumalat vaimusilmas veel paremini nägema kui ükski meister on võimeline seda kivisse raiuma?

Sisuliselt olid inimesed Jeesuse tulemise ajaks aru saanud, et Jumala nähtamatus ei ole eesmärk omaette, sest mida nähtamatum ta oli, seda kergem oli teda uskuda täpselt niisugusena, nagu oli tarvis kõigi oma pahategude õigustamiseks. Pole siis ime, et just selle ilma kujuta Jumala uskujate, variseride, nimest sai silmakirjalikkuse sünonüüm.

Armsad õed ja vennad. Kui me külastame vanu kirikuhooneid, leiame neist sageli niinimetatud “vaeste evangeeliume” ehk pildiseeriaid, milles on edasi antud piiblilood. Aga tõele au andes peab ütleva, et sõnalist seletust nad enamasti asendada ei suuda. Sõnade ja seletuste kaudu, mis pildid elama panevad ja liidavad need meie isiklike kogemustega, tekib arusaamine nii Jumalast kui tema tahtest, mis ta meile on ilmutanud.

Sest kuidas saaksimegi mõista halastavat Jumalat, kes on nähtamatu? Kuidas seletada tema olemust nii lihtsalt, et see oleks arusaadav mitte ainult harimatutele inimestele, vaid ka väikestele lastele? Nii et kui me jälgime, kuidas on kunstnikud kujutanud püha Kolmainsust, siis näeme neil pildidel lihtsalt üht vana meest, üht noort meest ja üht tuvi, kes tuulest kantuna õhus hõjub. See annab meile edasi Jumala ja inimese vahelise suhte olemuse, tõe, et Jeesuses sai Jumal inimeseks. Ta elas meie keskel ja läks tagasi oma taevase isa juurde, ning saatis oma Püha Vaimu – selle nähtamatu vaimu, kes nüüd Isa ja Poja läbi täpsema tähenduse omandab, et me saaksime Jumala tahtest paremini aru. Aamen.